

МОНГОЛ УЛСЫН САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО

<http://www.frc.gov.mn/>

*Санхүүгийн зохицуулах хорооны зохицуулалтын
байгууллагуудын ЧУУЛГА УУЛЗАЛТ - 2014.11.20*

ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХОРШОО /ХЗХ/-НЫ ЗОХИЦУУЛАЛТ, ХЯНАЛТ, ЧИГ ХАНДЛАГА

Н.ОЮУНЧИМЭГ

Бичил санхүүгийн газрын дарга

oyunchimeg_n@frc.mn

Чингис зочид буудал

Улаанбаатар хот

АГУУЛГА

- *Эрх зүйн зохицуулалт*
- *Өнөөгийн байдал, авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ;*
- *Цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ;*

ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХОРШОО (Saving & Credit Cooperation/Credit Union) →

WOCCU - ДХЗХЗ

Хадгаламж зээлийн хоршоо

Гишүүддээ

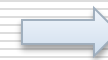
- хадгаламж, зээл, санхүүгийн бусад үйлчилгээг үзүүлдэг,
- ашгийн төлөө бус,
- сайн дурын гишүүдийн хадгаламж нь ХЗХ-ны эх үүсвэрийн голлох хувийг эзэлдэг,
- гишүүдийн эзэмшлийн санхүүгийн байгууллага

Арилжааны банк

- Хувьцаа эзэмшигчдийн эзэмшил бүхий
- ашгийн төлөө санхүүгийн байгууллага

ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

Хууль ТОГТООМЖООС

Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай, 2001

Хоршооны тухай, 1998 /2011.11.05 хүртэл/

Хадгаламж, зээлийн хоршооны тухай, 2011

Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай, 1995

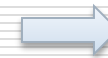
Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай, 2013

Зээлийн мэдээллийн тухай, 2011

Бусад

ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

ЗОРИЛГО: МУЗГ, АХБ-ны хамтран хэрэгжүүлсэн “Санхүүгийн салбарын 2 дахь хөтөлбөр”-ийн бодлогын арга хэмжээний “ХЗХ-дод ЗГ-ын зүгээс тавих хяналтын тогтолцоог боловсронгуй болгох” заалтыг хэрэгжүүлэх

**ХЗХ-дын үйл ажиллагааны тухай
ХАРИЛЦАН ОЙЛГОЛЦЛЫН
САНАМЖ БИЧИГ - 1**

2002.10.08

**Санхүү, эдийн
засгийн яам**

Монголбанк

ХЗХ-дыг дэмжих
бодлого
хэрэгжүүлэх
/холбогдох хуульд
нэмэлт өөрчлөлт
оруулах/

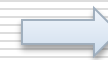
ҮТЕГ нь
ХЗХ-д
зөвлөх,
туслах,
хяналт тавих
үүрэг хүлээх

ХЗХ-ны ЗХШҮ-
ийг тодохойлж,
СЭЗЯ-тай
зөвшилцөн
ҮТЕГ-т
хүргүүлэх

МБ-наас
гаргасан
ЗХШҮ-ийг
журмыг
мөрдүүлэх,
хяналт тавих

ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

Хоршооны тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга батлагдав /2002.12.12/

Хадгаламж зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх хоршоонд мөрдөх **зохистой үзүүлэлт, эрсдэлийн сангийн доод хэмжээг** тодорхойлох журмыг **ТӨВ БАНК** тогтооно.

2004 оны 4 дүгээр сарын 30-ны өдрийн нэмэлт өөрчлөлт:

Хадгаламж зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх хоршоонд мөрдөх **зохистой үзүүлэлт, эрсдэлийн сангийн доод хэмжээг** тодорхойлох журмыг **ТӨВ БАНК** тогтоож, хэрэгжилтэд нь **хяналт тавина.**

ҮР
ДҮН

МБ-ны Ерөнхийлөгчийн тушаал №576, 2013.11.12

“ХЗХ-НЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗХШҮ-ҮҮДИЙГ ТООЦОХ ЖУРАМ” БАТЛАГДАВ

ЖУРМЫН 6.1 ЗХШҮ-ийн биелэлтэд ҮТЕГ, аймаг, дүүргийн татварын хэлтэс хяналт тавина

ЖУРМЫН 6.2 ХЗХ нь улирал бүр тайлан, тэнцлийн хамт ЗХШҮ-ийн тайланг татварын хэлтэст ирүүлнэ

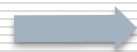
ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

Төрийн зохицуулалт, хяналтын
НЭГДСЭН бүтэц бий болов

2006 он
хүртэл

- СЯ
- МБ
- ҮТЕГ

2006 оноос
хойш

- СЗХ

ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

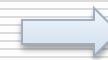

МУ-ын ХЗХТХууль:

Гишүүдийнхээ
эдийн засгийн болон
нийгэм, соёлын нийтлэг
хэрэгцээг хангах зорилгоор
гишүүддээ хадгаламж,
зээлийн үйлчилгээг тусгай
зөвшөөрлийн үндсэн дээр
үзүүлэх ардчилсан
удирдлага, хамтын хяналт
бүхий ашгийн төлөө бус
хуулийн этгээд

ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

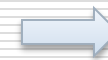
Салбарын хууль

2014.11.20-ны байдлаар
Нийт ХЗХ-ны тоо 151

ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

Журам, заавар- Нийт 13

**Хорооны хуралдаанаар
болон хамтарсан тушаалаар
батлагдсан**

Хороо дангаараа баталсан - 10

Эрх бүхий байгууллагын хамтран
баталсан - 3

ЖУРАМ - 8

ЗААВАР - 2

БУСАД - 3

ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

Зарим журам, заавраас

ХЗХ-ны зохицуулалтын журам, №60, 2012.03.14 (НӨ-1/1, 2014)

ХЗХ-ны эрхлэх санхүүгийн бусад ажил үйлчилгээний журам, № 206, 2012.06.20 (НӨ-1/1, 2014)

ХЗХ-ны НББ-ийн заавар, дансны жагсаалт, санхүүгийн тайлан бэлтгэх аргачлал, санхүүгийн тайлангийн маягт № 232/216, 2012.11.08

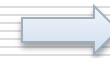
ХЗХ-ны үйл ажиллагааны ЗХШҮ болон дагаж мөрдөх үзүүлэлтийг тооцож, хяналт тавих журам, №26, 2014.01.29

ХЗХ-ны үндэсний холбоонд тавигдах нөхцөл, шаардлага, №61, 2012.03.14

ХЗХ-оос үзүүлэх тогтворжилтын үйлчилгээний журам, №136, 2012.05.09

ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

**Хоршооны тухай зарим заалтыг дагаж мөрдөх
журмын тухай хууль батлагдав – 2007.06.28**

СЗХ-ны нэхэмжлэлээр УБ хотын 228, орон нутгийн 87, нийт 315 хоршоо шүүхийн шийдвэрээр, УБ хотын 9, орон нутгийн 109 нийт 118 хоршоо өөрийн хүсэлтээр татан буугдсанаар нийтдээ **433** хоршооны асуудал шийдвэрлэгдсэн

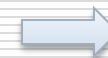
СЗХ-оос УМБГ-аар шалгуулахаар нийт **41** хоршоог тус газрын Эдийн засгийн гэмт хэрэгтэй тэмцэх хэлтэст шилжүүлэх арга хэмжээ авсан

26 ХЗХ-нд холбогдох 8301 хохирогчтой **72.4 тэрбум төгрөгийн** хохирлыг барагдуулах шийдвэр шүүхээс гарсныг зохицуулах зорилгоор УИХ-аас 2007 оны 8 дугаар сарын 03-ны өдөр “Хохирлыг эргэн төлөгдөх нөхцөлөөр барагдуулах тухай” хууль батлагдаж, үүсгэн байгуулагчдын буруутай үйл ажиллагааны улмаас хадгаламж эзэмшигчдэд учирсан хохирлын тодорхой хэсгийг төрөөс эргэн төлөгдөх нөхцөлөөр барагдуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулах арга хэмжээ авсан

Дээрх хохирлыг барагдуулах зорилгоор “Хохирлыг эргэн төлөгдөх нөхцөлөөр барагдуулах тухай” хуулийн дагуу улсын төсвөөс **36.1 тэрбум төгрөгийг** энэхүү албанд олгосныг хохирогч нартай зохих гэрээг байгуулан олгосон

ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

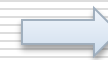

Тусгай зөвшөөрөл

Он	ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ					ХЗХ-дын тоо
	шинээр олгосон	хүчингүй болгосон	түдгэлзүүлсэн	сэргээсэн	хугацаа сунгасан	
2006	51	0	0	-	-	51
2007	128	0	0	-	-	179
2008	45	15	5	-	-	209
2009	15	12	8	1	25	212
2010	2	35	15	4	80	179
2011	4	21	9	-	47	162
2012	3	17	7	4	26	148
2013	2	9	5	-	73	141
2014-III	5	6	2	3	20	140
Дүн	255	115	51	12	274	

ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

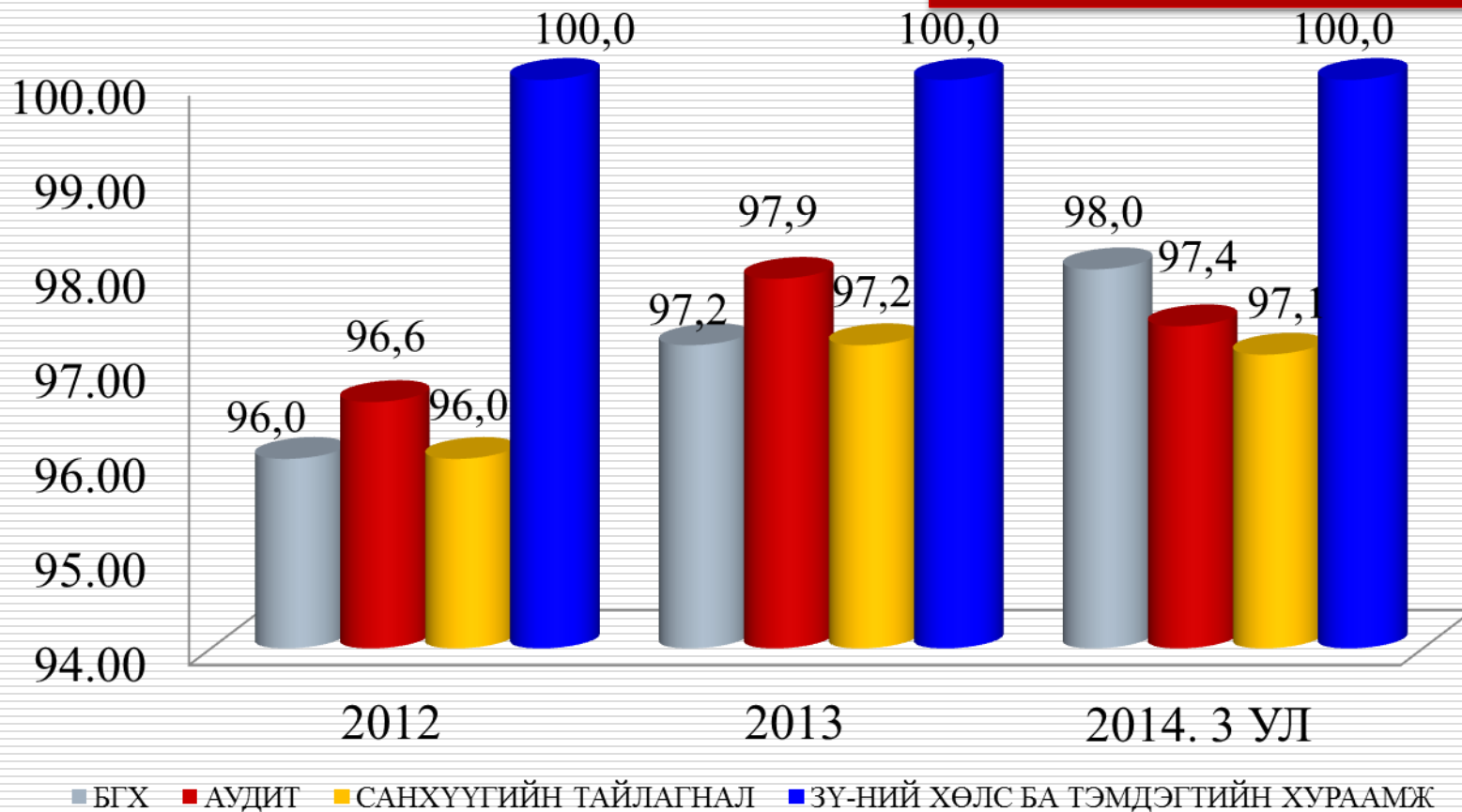
Хяналт, шалгалт

Он	ХЗХ-дыг газар дээрх шалгалтад хамруулсан байдал		Үйл ажиллагаатай нь танилцаж зөвлөн туслах үйлчилгээ үзүүлсэн ХЗХ
	Нийт ХЗХ (Давхардсан тоогоор)	Үүнээс хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн ХЗХ	
2006	52	29	
2007	34	5	
2008	15	3	
2009	28	3	
2010	48	1	
2011	37	-	
2012	34	-	6 аймгийн 16 ХЗХ
2013	36	-	
2014	36	-	9 аймгийн 26 ХЗХ
Нийт	320	41	15 аймгийн 42 ХЗХ

ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

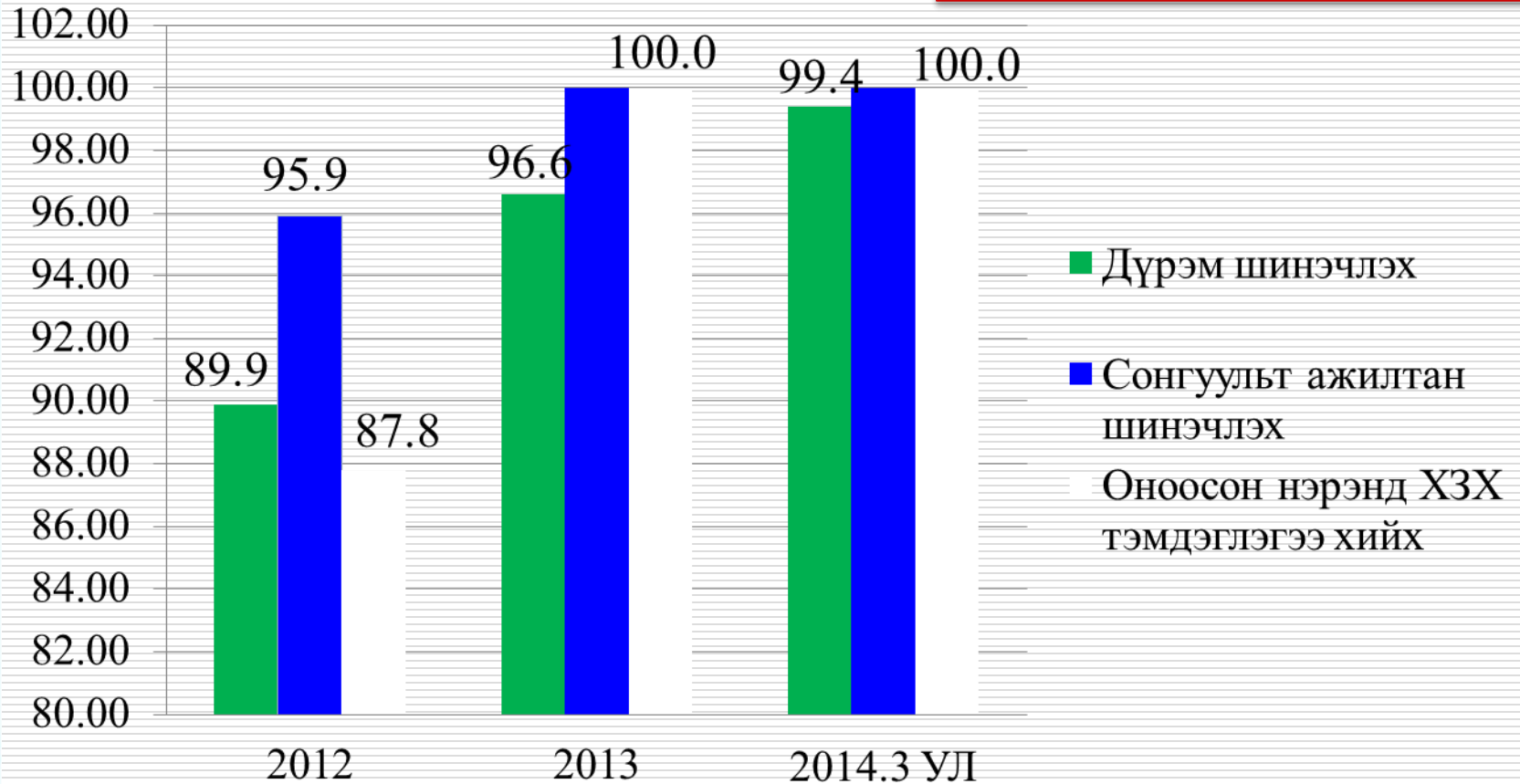
Хууль, тогтоомжийн хэрэгжилт

ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

Хууль, тогтоомжийн хэрэгжилт

ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

Гадаад хамтын ажиллагаа

Japan
Fund for
Poverty
Reduction

**JFPR9152-MON: PROMOTING INCLUSIVE FINANCIAL
SERVICES FOR THE POOR**

2012.01.17-----2016.01.17

ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

ТӨСӨЛ МОН 9152

- ОУ-ын зөвлөхүүд ажиллаж зөвлөмж гаргасан.
- Бүсийн 5 хэлэлцүүлэг (136 ХЗХ 348)
- 5 журманд өөрчлөлт оруулав
- 75 ХЗХ-д газар дээрх хяналт шалгалт
- 38 ХЗХ-д зөвлөн туслах үйлчилгээ

- Суурь үнэлгээ ХЗХ-ны 93%.
- Сургалтын модуль, үнэлгээний систем
- 39 чадавхжуулах сургалтанд 136 ХЗХ-ны 974 сонгуультан
- 2 дахь үнэлгээ орон нутагт 100%, УБ-т 90 гаруй %
- Салбарын сургагч багш-27, үнэлгээчин 28 бэлтгэгдсэн.
- СЗХ, МХЗХҮХ, МХСМТ-компьютер тоног төхөөрөмж

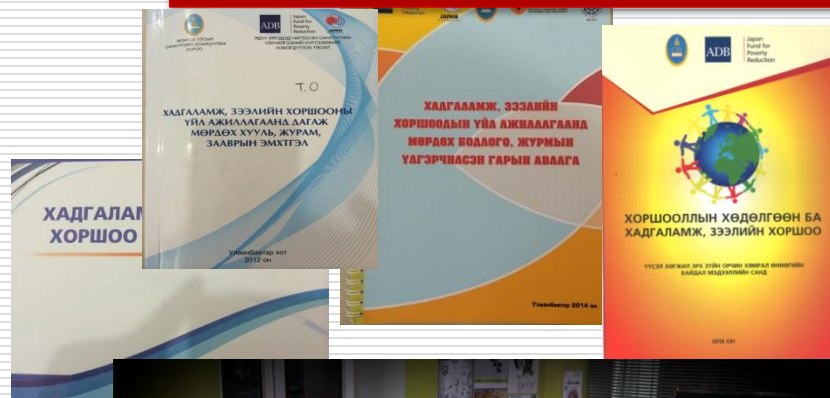

ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

ТӨСӨЛ МОН 9152

- ХЗХ-ны түүхэн хөгжил баримтат кино
- ХЗХ-ны хөгжил ТВ нэвтрүүлэг
- Сонин, ТВ, сэтгүүлд ярилцлага нийтлэл
- ХЗХ-ны санхүүгийн программ

- Санхүүгийн боловсролын фокус судалгаа
- Маркетингийн төлөвлөгөө
- Туршилтын 2 ангит кино
- Туршилтын киноны үнэлгээ (213 иргэн)
- Олон ангит киноны бүтээл
- Цацалт (2015 оны 1 сард орон даяар)
- Гарын авлагууд

ЦААШИД АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

Дунд хугацааны төлөвлөгөө

БИЧИЛ САНХҮҮГИЙН ЗОРИЛТЫН ХҮРЭЭНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХӨТӨЛБӨР

Банк бус санхүүгийн
байгууллагын салбарт
хэрэгжүүлэх хөтөлбөр
/14 үйл ажиллагаа
хэрэгжүүлэх/

Хадгаламж, зээлийн
хоршооны салбарт
хэрэгжүүлэх
хөтөлбөр
/20 үйл ажиллагаа
хэрэгжүүлэх/

Зээлийн батлан
даалтын сангийн тухай
хуулиар хүлээсэн эрх,
үүргийн хүрээнд /4
үйл ажиллагаа
хэрэгжүүлэх/

ЦААШИД АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

Дунд хугацаанд

Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

Удирдлагын мэдээллийн системийг нэвтрүүлэх

Тогтворжилтын сангийн үйл ажиллагааг эхлүүлэх чиглэлээр бодлого, зохицуулалтын арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх

Хадгаламж, хамгаалалтын тогтолцоог бүрдүүлэх чиглэлээр бодлого, зохицуулалтын арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ ЭРХЭМ ЗОРИЛГО

Олон улсын түвшинд хүлээн зөвшөөрөгдсөн тэргүүн туршлага
стандартад нийцсэн тогтвортой үйл ажиллагаа бүхий
санхүүгийн салбарыг хөгжүүлэх

АНХААРАЛ
ХАНДУУЛСАНД
БАЯРЛАЛАА

CREDIT UNIONS
BUILD
A BETTER
WORLD.